

Bogumił Ostalczyk, Bartłomiej Cykowski

Sprawozdanie z konferencji naukowej pt. Początki "władzy ludowej" w piotrkowskim, Piotrków Trybunalski 23 października 2002 roku

Piotrkowskie Zeszyty Historyczne 5, 477-478

2003

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Bogumił Ostalczyk, Bartłomiej Cykowski

SPRAWOZDANIE Z KONFERENCJI NAUKOWEJ PT. 'POCZĄTKI
„WŁADZY LUDOWEJ” W PIOTRKOWSKIM’,
PIOTRKÓW TRYBUNALSKI 23 PAŹDZIERNIKA 2002 ROKU

ZSRR wprowadzając w połowie lat 40-tych XX wieku system komunistyczny we własnej strefie wpływów, dokonywał tego różnymi sposobami, zależnie od kraju. Odmienność regionalna często decydowała o charakterze władzy na danym terenie, tak też było w przypadku piotrkowskiego. Mimo, iż od rozpoczęcia procesu przejmowania władzy, czyli od przełomu 1944-1945 minęło już niemal 60 lat, to nadal istnieje wiele luk dotyczących początków powojennej historii Polski. Zapełnienie tych braków staje się głównym zadaniem badaczy tego okresu dziejów państwa polskiego. Konferencja w Piotrkowie Trybunalskim wpisuje się w te działania, naświetlając sytuację regionu piotrkowskiego w latach 1945-1950.

Organizatorem konferencji był Instytut Pamięci Narodowej Oddział w Łodzi oraz Instytut Historii Akademii Świętokrzyskiej Filii w Piotrkowie Trybunalskim. Z ramienia Instytutu Historii rolę organizatora pełnił Zakład Historii Polski XX w. pod kierownictwem prof. Andrzeja Felchnera, z pomocą dr. Marka Dutkiewicza oraz studentów z seminarium magisterskiego. Instytut Pamięci Narodowej reprezentowany był m.in. przez dr. Janusza Krupskiego – wiceprezesa IPN, prof. Jerzego Eislera – Naczelnika Oddziałowego Biura Edukacji Publicznej IPN w Warszawie oraz Marka Drużkę – Dyrektora Oddziału IPN w Łodzi. Ponadto w konferencji wzięli udział referenci zarówno ze strony IPN, jak i z IH Filii AŚ, dyrekcja oraz pracownicy IH Filii AŚ. Ogółem liczba referentów i słuchaczy wyniosła blisko osiemdziesiąt osób.

Konferencję otworzył i przewodniczył w pierwszej części obrad **prof. Czesław Grzelak z Instytutu Historii Filii AŚ w Piotrkowie Trybunalskim**. Otwierając obrady w imieniu J.M. Prorektora ds. Filii przedstawił przyczyny zorganizowania konferencji wspólnie z Oddziałem IPN w Łodzi. Cel najważniejszy to próba odpowiedzi na pytanie, jak w rzeczywistości wyglądały początki nowej władzy w regionie piotrkowskim. Ze strony IPN głos zabrał **dr Janusz Krupski**, który w swym wystąpieniu przedstawił przyczyny istnienia luk w pracach dotyczących omawianego okresu dziejów Polski. Do roku 1989 głównym przeciwnikiem była cenzura oraz niemożność dotarcia do źródeł. Natomiast dekada, która nastąpiła po tymże roku, charakteryzowała się z kolei dążeniem do odkrywania historii „na nowo”, co także nie zawsze służyło rzetelnej pracy historycznej. Obecnie, zdaniem wiceprezesa IPN, obiektywizm i dystans badawczy – to właśnie to, czego najbardziej potrzebujemy.

W imieniu IPN podziękował dyrekcji IH AŚ za zorganizowanie konferencji.

Jako pierwszy wygłosił referat **prof. Jerzy Eisler** (IPN) – *Sytuacja polityczna w Polsce po II wojnie światowej – węzłowe problemy*. Kolejnymi referentami byli: **prof. Andrzej Felchner** (Filia AŚ) – *Kształtowanie się aparatu „władzy ludowej” w Piotrkowskiem w świetle akt starostwa*; **dr Krzysztof Lesiakowski** (IPN) – *Walka polityczna w Piotrkowskiem 1945-1947*; **dr Janusz Wróbel** (IPN) – *Stanisław Bańczyk – wiceprezes PSL i poseł Ziemi Piotrkowskiej*; **dr Tomasz Toborek** (IPN) – *Podziemie niepodległościowe w Piotrkowskiem*; **prof. Arkadiusz Gałaj** (IPN) – *Zwalczanie organizacji niepodległościowych przez Powiatowy Urząd Bezpieczeństwa Publicznego w Piotrkowie Trybunalskim w świetle akt śledczych Okręgowej Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu*; **mgr Leszek Próchniak** (IPN) – *Przymusowa kolektywizacja wsi w powiecie piotrkowskim*; **mgr Joanna Żelazko** (IPN) – *Mieszkańcy Ziemi Piotrkowskiej przed Wojskowym Sądem Rejonowym w Łodzi*; **dr Dariusz Rogut** (Filia AŚ) – *Pierwsze lata „władzy ludowej” w Żelowie*; **mgr Adam Gajda** (Filia AŚ) – *Nacjonalizacja przemysłu i przejęcie majątku poniemieckiego w Moszczenicy*; **mgr Krzysztof Łapiński** (AP w Piotrkowie Trybunalskim) – *Źródła do dziejów regionu po 1945 r. w zasobie archiwum piotrkowskiego*.

Po tych wystąpieniach, nastąpiła dyskusja z udziałem kombatanów, dotycząca kontrowersyjnych tematów poruszonych w referatach. Na zakończenie konferencji zabrał głos **prof. Edward Alfred Mierzwa** – **Dyrektor Instytutu Historii Filii Akademii Świętokrzyskiej** w Piotrkowie Trybunalskim. Profesor wyraził zadowolenie z przebiegu konferencji, zdyscyplinowania referentów – wszyscy zmieścili się w czasie przewidzianym na wystąpienia. Kończąc obrady, Dyrektor powiedział, że ma nadzieję, iż nie była to ostatnia wspólna konferencja zorganizowana przez IH Filii AŚ oraz IPN.

Wszystkie wystąpienia i referaty zostały złożone, w celu wydania ich następnie w formie książkowej, nakładem IPN.

Uzupełnieniem konferencji była wystawa publikacji poświęconych „władzy ludowej”, przygotowana przez Bibliotekę Filii Akademii Świętokrzyskiej. Instytut Pamięci Narodowej przygotował własne stoisko, na którym można było zapoznać się z aktualnymi publikacjami IPN. Była też możliwość nabycia szczególnie interesujących pozycji.

Echa konferencji wykroczyły poza gmach uczelni. Reportaże z niej ukazały się w mediach: w Radiu Piotrków, w lokalnej telewizji oraz w prasie. Tygodnik „Tydzień Trybunalski”, z dnia 31.10.2002 r. poświęcił konferencji kolumnę na stronie 3. Tytuł artykułu mówił sam za siebie – *Historycy w Akademii. Takiej konferencji jeszcze nie było*. Redaktor A. Wolski pisze, iż była to kolejna z dużych konferencji zorganizowanych przez Instytut Historii, mimo iż istnieje on dopiero od 6 lat. Świadczy to o prężności młodego ośrodka badań historycznych.